

Človekovo dostojanstvo

Silvo Šinkovec

Trgovina z ljudmi je sodobna oblika suženjstva. Ko beremo podatke in vidimo razsežnost tega pojava, se zgrozimo. Živimo v času suženjstva, ko kupujemo in prodajamo ljudi. Nekateri sužnji starega veka so imeli več pravic in boljše pogoje bivanja kot marsikateri sodobni sužnji. Otroci, ženske in moški so uporabljeni za delo, za beračenje, za spolne usluge.

Odločili smo se, da v naši reviji pišemo tudi o tem kričečem problemu. Hitro smo našli avtorje člankov; lahko bi jih še več, toda obseg revije je omejen. Ujeli smo nekaj vidikov problema: nekaj statistike in oblik trgovine z belim blagom, etični, pravni in politični okvir, psihološke posledice zlorabe, vzroki pojava in oblike pomoči zlorabljenim.

Ko govorimo o trgovini z ljudmi, radi poudarimo, da je zakonodaja v deželah, kjer taka trgovina cveti, ohlapna, da je odraz politične volje, ki namerno dovoljuje to trgovino, ker polni turistično blagajno. Gre za ogromne vsote denarja. Revni bi radi preživeli, zato so za umazane stvari pripravljeni prodajati celo svoje otroke.

Toda uporabniki teh uslug so ljudje iz civiliziranih držav, v katerih se zdi, da so pravni okviri na primerni ravni, kjer ni revščine in ne potrebe za takšne usluge. To so ljudje razvitega sveta. Vedno znova me spreleti srh, ko pomislim na množice Evropejcev, ki vsak dan, vsak vikend, vsako poletje iščejo tovrstne usluge, naslednji dan pa brez sramu in občutka krivde delajo naprej v pisarnah, naših trgovinah, učilnicah, zdravstvenih domovih, socialnih ustanovah, v policiji, na sodiščih, cerkvah, v politiki. To je strašna revščina duha.

Pred leti sem gledal spot za predstavo Ljudožerec. Pevec je na sredino odra privlekel kotel z vrelo vodo, s kuhalnico mešal po kotlu, jo oblizoval, med petjem je bil vedno bolj krvav po vsem telesu. Ljudožerec. Grozno. Potem je kamera pokazala ljudi, nepregledno množico v transu, ki je uživala v predstavi. To ni bilo nekaj zanesenjakov, perverznejšev ali sociopatov, ki so uživali v ideji ljudožerstva. To je bila nepregledna množica civiliziranih ljudi, ki so se naslajali ob pogledu na ljudožerca, kar je še bolj grozno. Taki pojavi me zelo skrbijo, saj so odraz nezdrave družbe.

Mnoge dejavnosti, povezane z odpravo trgovine z ljudmi, so neučinkovite. Zdi se mi, da se ne politiki, ne policija, ne sodniki, ne vzgojitelji (pedagogi vseh vrst), ne cerkveni ljudje in socialni delavci še nismo zares opredelili do tega vprašanja. Širina in globina pojava nas še nista pretresli, imamo zgolj površno odklonilno stališče do trgovine z ljudmi. Potrebna je več pogovora o teh problemih, da bi ustvarjali kulturo, ki bi bila jasna in odločna v odnosu do trgovine z ljudmi.

Človek je vedno človek, nikoli tržno blago. Vsak človek je vreden ljubezni in spoštovanja, ker je človek. Nihče nima pravice manipulirati z njim, ga uporabljati ali zlorabljati. Temelj deklaracije o človekovih pravicah je človeško dostojanstvo. Človekove pravice imajo smisel, če se zavedamo in čutimo, da so ljudje enakovredni, da ima vsak človek svoje dostojanstvo. Jean Vanier celo pravi, da je vsak človek sveta zgodba.

Osnovne šole so na prvo mesto vzgojnih načrtov postavile vrednoto *spoštovanje*. Kjer bo ta vrednota res na prvem mestu, kjer bo to bistveni vzgib notranje motivacije večine članov skupnosti, potem je upanje, da se bo tudi na področju trgovine z ljudmi kaj premaknilo. Če nam ni vseeno, kaj se dogaja z našimi učenci, kolegi, s starši učencev in z otroki po svetu, bomo nekaj storili. Papežu Frančišku ni vseeno, zato je 8. novembra molil za otroke, ki uživajo 'umazan kruh'.